

Folytatódik a Duna Szimfonikusok története

„Átgondolásra érdemes az, hogy mindig működni fog-e a csak a saját érdekekre koncentráló lobbizás?”

Bár tavaly, az év végi hírek a hatvanéves születésnapjára készülõ társulat megszûnését vetítették előre, próbál, koncertezik, egyszóval továbbra is muzsikál az együttes, amely június közepétõl új tulajdonosra talált a Magyar Zenemûvészek és Táncmûvészek Szakszervezete Magyar Élõzene Mûvészeti Nonprofit gazdasági társaságában. Dr. Gyimesi Lászlóval, az MZTSZ alelnökével az idevezetõ útról, az utóbbi hónapok eseményeirõl, tárgyalásairól, valamint a következõ idõszakra vonatkozó tervekrõl is beszélgettünk. Arról, hogy miért tartotta fontosnak, hogy a jelentõs múlttal rendelkezõ Duna Szimfonikus Zenekarnak, amelynek számos muzsikusa tanárként is tevékenykedik, lehetõséget kínáljon a folytatásra.

I Még tavaly született meg az az alapítói határozat, mely szerint 2021. május 31-ével, jogutód nélkül megszûnik a zenekar. Hogyan sikerült ezt a folyamatot megállítaniuk?

– Mindennek az okait, az indokait és az elõzményeket sem ismerem. A kiindulópontot láttam, mely szerint az állam, amelyet az Emberi Erõforrások Minisztériuma képviselt, tulajdonosként nem kívánta tovább fenntartani a Duna Mûvészegyüttes belsõ egységét, a Duna Szimfonikus Zenekart. Ez – túl azon, hogy az indokok nem ismertek – azért is meglepõ volt, hiszen az egyik legkisebb létszámú és a legrosszabbul fizetett zenekarról volt szó, s a költségvetésük sem volt igazán számottevõ, ha összevetjük bármely szimfonikus zenekarával, vagy a szimfonikus zenekari életre fordított jelentõsen megemelkedett támogatásokkal. Ha komolyan vehetõ érv az, hogy túl sok a szimfonikus zenekar Budapesten, akkor viszont nem hiszem, hogy a helyzetet éppen a legkisebb létszámú együttes felszámolása oldotta volna meg... Annyiból még különleges a Duna Szimfonikus Zenekar története, hogy születése a Belügyminisztériumhoz kötõdik, maga a Zrínyi utcai palota is a BM-hez tartozott, s még egészen a 2010-es évek közepéig a Belügyminisztérium volt a fenntartója, tulajdonosa az együttesnek. Úgy emlékszem, hogy néhány esztendővel ezelõtt került át az EMMI-hez. A fent említett alapítói határozat (ez az EMMI miniszterének határozata) döntése után a minisztérium kulturális államtitkársága és a zenekar, ha jól tudom, többféle módon igyekezett megtalálni a megmaradás útját, de az események azt mutatták, hogy sikertelenül. Márciusban azonban már egyértelmûvé vált, hogy a muzsikások munkahelye megszûnik, hiszen megkapták az errõl szóló, hivatalos elõzetes értesítést a munkáltatójuktól.

I Ekkor kapcsolódott be az ön vezetésével a szakszervezet.

– A zenekar tagjai közül többen megkerestek, arra

kértek, hogy próbáljunk meg segíteni. Épp a történetükből fakadóan azonban a muzsikások nem az MZTSZ, hanem a BM szakszervezetéhez tartoztak, a mi szervezetünkben csak társult tagok voltak, így nem voltunk jogosultak a képviselőtükre. Ezért aztán tavasszal a zenekar tagjainak döntő többsége belépett teljes jogú tagként a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetébe, ezzel pedig megkaptuk a legitimációs hátteret a képviselőtükre. Azonnal írtam Prof. dr. Kásler Miklós miniszternek, s azt kértem tőle, állítsuk meg a megszüntetési folyamatot, tárgyaljunk és keressünk

megoldást a zenekar számára. A levél nem is volt hatásosan, széles körű megbeszélést hívott össze a kulturális államtitkárság Fekete Péter államtitkár vezetésével, hogy a 'hogyan tovább'-ról tárgyaljunk. Ezt megelőzően kaptam azt az információt, hogy egy ígéretes ajánlat van arra, hogy egy kulturális kft. vállalkozna a jogutód szerepre.

■ *Hogyan kerültek ők a képbe?*

– A zenekar korábban is rendszeresen együttműködött velük, és ez örömeinkre most is tovább folytatódik.

■ *Végül azonban mégsem így oldódott meg a Duna Szimfonikusok sorsa...*

– Már ezen a megbeszélésen megfogalmazódott bennem, második megoldásként, hogy tulajdonképpen a szakszervezet a saját kft.-jével is vállalhatja ezt a szerepet. Viszont az, hogy megjelent egy lehetséges, új tulajdonos jogutód, segített abban, hogy mindnyájan elkezdjünk másképp gondolkodni. Kedvező fordulatot jelentett, hiszen

Fekete Péter államtitkár is igyekezett mindenben támogatni azt, hogy megtaláljuk a megoldást arra, hogy a zenekar ne szűnjék meg.

A minisztérium álláspontja továbbra is az volt, hogy ne állami fenntartással, de más formában továbbra is létezen, muzsikáljon a társulat, ne váljanak munkanélkülivé a zenészek. Arról se feledkezzünk el, hogy amikor ezeket a tárgyalásokat folytattuk, még javában tombolt a pandémia, nem lehetett tudni mit hoznak a következő hónapok, mikor léphetnek ismét pódiumra a művészek... A megbeszéléseken minden fontos szempont, az összes lényeges megoldási ajánlat elhangzott. A minisztérium a jelenlegi szinten jövő év végéig vállalta a zenekar működésének személyi kiadásait, ezen kívül más módon, egyéb eszközökkel is támogatja az együttest. Rengeteg segítséget kaptunk sokaktól, ki kell emelnem Fekete Péter államtitkárt és munkatársait, az EMMI gazdasági társaságaival foglalkozó munkatársait, továbbá a Duna Művészegyüttes Kft. igazgatónőjét, dr. Bába Szilviát. Míg folytak ezek az egyeztetések, néhány hét alatt az is kiderült, hogy a jogutódnak remélt kft. visszalépett a jogutódlástól. Ebben az is szerepet játszott, hogy a muzsikusra a BM-re vonatkozó szabályok, munkajogi kedvezmények miatt az általánosnál többhavi felmentési, végkielégítési szabályok vonatkoztak, s ezt a kft. nem tudta volna vállalni.

■ *Ekkor lépett életbe a második lehetőség...*

– Igen, amit az előzött meg, hogy a szakszervezet elnöksége megtárgyalta részleteiben az egész folyamatot,

és ennek eredményeként egyhangúlag támogatta a jogutódlási javaslatot. A zenekar társulati ülésén a zenész kollégák válaszút elé lettek állítva: mindenkinek felkínáltuk az azonos feltételekkel való munkaviszony folytatást, viszont az objektív tény volt, hogy a MZTSZ és a kft. nem rendelkezik olyan forrással, amely az emelt mértékű végkielégítések, felmentési idők fedezetét biztosította volna. Ugyanakkor úgy gondoltuk, hogy a muzsikuskok nem azért ragaszkodnak a munkahelyükhöz, hogy végkielégítést kapjanak, hanem azért, mert ebben látják a jelenük és a jövőjük lehetőségeit. Végül az együttes néhány tagja döntött úgy, hogy nem folytatják a közös munkát, és inkább a nekik járó juttatásokat választják. A többiek, a zenekar döntő többsége úgy volt partner a folytatásban, hogy lemondott az említett előnyökről, és ennek megfelelően módosították a munkaszerződésüket. Így megszületett a szakszervezetnél a döntés arról, hogy tulajdonosává válunk a Duna Szimfonikusoknak, s a minisztériummal folytatott tárgyaláson szándéknyilatkozatot tettünk a jogutódlásról, és azok feltételeiről is. A megbeszélés során minden olyan kérdésben megállapodtunk, amelyekben a már említett, Fekete államtitkár vezette találkozón elviekben már megegyeztünk. Így a személyi kiadások mellett arról, hogy mi lesz a hangszerek és az egyéb eszközök sorsa, és számos egyéb fontos részletről.

Amit tettünk, az a többi zenekari művész és együttes érdekében is történt.

■ *Hány tagúvá vált így az együttes?*

Negyvenen kerültek hozzánk alkalmazásba. Ők már tőlünk kapták a fizetésüket 2021. június második felében, ugyanis a jogutódlásról szóló papírokat június közepén írta alá a szakszervezet kft.-je, a Magyar Élőzene Művészeti Nonprofit Kft. Egy együttes tulajdonosai lettünk, ehhez nekünk is át kellett némileg alakítanunk a szervezetünket, hiszen meg kellett teremteni a gazdálkodással, a munkáltatással kapcsolatos, jogi háttérrel. Sok munkával, de eddig sikerült. Persze ahhoz, hogy mindez így működhessen, arra is szükség volt, hogy az EMMI minisztere az alapítói határozatát megváltoztassa. Ez megtörtént, s ezt nagy eredménynek érzem. A tárgyalások során végig azt a mottót követtem, hogy közös megoldást kell találnunk. Így is lett, s ennek köszönhetően nem szűnt meg a születésnapján egy hatvan esztendősen zenekar és nem váltak munkanélkülivé kollégáink!

■ *Milyen helyszínen folytatják a munkát? Változik a neviük?*

– Dehogy! Duna Szimfonikus Zenekarként működnek a továbbiakban is. Az elhelyezésük és működésük kapcsán az ügy másik legfontosabb támogatójáról, a Kő-

bányai Önkormányzatról el kell mondani, hogy a főváros egyik legnagyobb, egyben számos kérdésben a legnehezebb problémákkal küzdő kerületként szívügye a kultúra és a művészetoktatás. Talán nem véletlen az, hogy itt működik lassan negyedszázada az önkormányzat tulajdonában levő és ingyenesen használt épületben a szakszervezetünk által alapított és fenntartott könnyűzenei szakgimnázium, a Kőbányai Zenei Stúdió. Ezért megkerestem Kovács Róbert polgármestert és megkérdeztem, mit szólna, ha az új helyzetben a szimfonikus zenekarunk Kőbánya művészeti életét is gazdagítaná. Nagyon örült az ötletnek, hiszen a kerületben nagyon fontos kérdés a kulturális élet. Így megállapodtunk vele és Radványi Gábor alpolgármesterrel arról, hogy előkészítünk egy közszolgáltatási szerződést az önkormányzat és a Magyar Élőzene Nonprofit Kft. között. A zenekar elhelyezésében is fantasztikus segítséget kaptunk.

A Kőbányai Sörgyár óriási területén rendkívül méltányos bérleti díjjal rendelkezésünkre bocsátottak egy két szintes épületet, ami próbatereként és otthonként is funkcionál, csak fel kell újítanunk.

Már alá is írtuk az egyelőre öt évre szóló szerződést. A renoválás hamarosan kezdődik, így bízom benne, hogy mire ki kell költözni a Duna Palotából, addigra már munkára alkalmas lesz a kőbányai épület, amelyet egyébként tömegközlekedéssel is könnyen meg lehet közelíteni. A Kőbányai Önkormányzat testülete egyhangú szavazással járult hozzá a zenekar további élete feltételei biztosításához.

■ *A jövőben milyen szakmai elvek alapján folytatja a munkát az együttes?*

– A szakszervezetnek nincs igénye arra, hogy ebbe beleszóljunk. Ez a zenekarra és annak vezetőjére, Szklenár Ferencre van bízva. Csak a gazdálkodással kapcsolatos kérdésekbe kívánunk beleszólni tulajdonosként, ott a döntéseknél jóváhagyásra van szükség, de ez talán érthető ebben a szokatlan helyzetben. Nem kell az igazgatónak gazdálkodnia, neki a szakmai részt kell kialakítani. Életben tartania a korábbi kapcsolatokat, újakat létrehozni, s végiggondolni, hogy a jövőben milyen szakmai elveket kövessenek. Én a sokszínűséget, a mobilitást sokra tartom és úgy gondolom, hogy előnyös lehet. Abban sem vagyok biztos, hogy feltétlenül egy szakmai vezető adja meg az arculatot, persze lehet, hogy mégis ez a jó. Szóval adva van az igazgató, a művészeti bizottság és a zenekar a kiváló muzsikusokkal, majd kialakítják a megfelelő megoldást, megoldásokat.

■ *Említette, hogy ez próbahely és otthon lesz Kőbányán. Hol fognak koncertezni, hiszen a Duna Palota bezár?*

– Most is próbálnak és koncerteznek, hiszen nemcsak azon a helyszínen szerepeltek, sok egyéb kapcsolatuk van. Persze, szükség van arra, hogy újabbakat is találjanak. Hiszen a helyszíntől függ, hogy követni tudja-e őket a törzsközönségük, amely megszokta, hogy a Zrínyi utcáig kell elsétálni... Természetesen szeretnének a jövőben is bérletsorozatokat hirdetni. E téren nincsen tennivalóm, ezek a döntések, választások a zenekarra tartoznak. El is mondtam Szklenár Ferencnek, csak arról számoljon be rendszeresen, amiről esetlegesen dönteni szükséges.

A Szimfonikus Zenekarok Szövetségének nemrég volt a közgyűlése, s ez alkalommal elmondtam, azt tapasztaltam ezek alatt a hónapok alatt, hogy

a zenei élet szereplőitől a Duna Szimfonikusok nem kapták meg az ilyen helyzetben elvárható támogatást, szolidaritást.

Amit a szakszervezet tett azzal, hogy vállalta, hogy az együttes tovább él és működik, azt a többi együttes és muzsikusként is tette, mert nem akartuk, hogy precedens szülessen, miszerint meg lehet szüntetni ma, Magyarországon egy szimfonikus zenekart. Persze, hogy az emberi természet – ahogy ezzel lehet találkozni a járvány kapcsán is – úgy működik, hogy ugyan vannak bajok, de velem nem történhet meg hasonló... A Duna Szimfonikusoknál ugyanolyan diplomával rendelkező muzsikusok játszanak, mint a többi együttesben, és én úgy gondolom, hogy az értékítéleteket igen visszafogottan kellene kezelni. Érdemes lenne azon is elgondolkodni, hogy hová vezet, ha a finanszírozás szinte kizárja a normatív támogatást, és túlzott a szubjektív döntések súlya. Ugyancsak átgondolásra érdemes az, hogy mindig működni fog-e a csak a saját érdekekre koncentráló lobbizás?

■ *Akkor hogyan tovább Duna Zenekar?*

– A működésünk 2022 végéig biztosított a mostani szinten, de már idén szeretnénk elindítani a regisztrációs folyamatot, hogy minősítsék az együttest, s bekerüljön a kiemelt zenekari körbe. Bízunk abban, hogy ennek köszönhetően viszonylag stabil támogatást kapunk, s a társulat hosszú távon biztonsággal tud majd dolgozni. Sok fiatal muzsikusot látok az együttesben, akik garanciái a jövőnek, őszintén remélem, megérjük nemcsak a következő születésnapot, hanem majd az újabb jubileumokat is.

Réfi Zsuzsanna